

"L'artista ha de lluitar per la seva identitat"

Maria Creuza (Bahia, 1944) es va fer conèixer mundialment amb el popular 'Vocé abusou'. Ara, després de consagrar-se com una de les intèrprets més prestigioses de la música brasilera, presenta un nou disc, 'A metade do mundo', el dia 13 d'abril a la sala Luz de Gas de Barcelona.

ARXIU

Maria Creuza arriba a Barcelona per obrir-hi una nova etapa de renovació. "Volia acostar-me a les noves generacions i a una altra meitat del món".

A la contraportada del disc diu que amb el seu cant vol arribar a la meitat del món i molt més. On més?

—Aquest disc, el volia fer per continuar la feina interrompuda durant uns vuit anys i que va marcar la meua vida professional interpretant els clàssics del Brasil i temes inèdits. El vaig enregistrar a Barcelona perquè volia sentir com aniria aquest encontre meu amb gent d'un altre corrent. Volia acostar-me al gust europeu. Hi tinc un públic molt fidel. A més, és una espècie de renovació. Volia acostar-me a través dels temes a les noves generacions. És la comprensió entre la poesia brasilera i la meitat del món de Gabriel Sopena. Fins i tot em vaig atrevir a enregistrar un tema amb lletra en castellà per acostar-me més a aquesta meitat del món. Volia que el disc no fos per a un determinat país. La música té la capacitat d'acostar els pobles, d'acostar gent d'idiomes diferents. Només cal sensibilitat i bona orella. Vull arribar a més gent,

obrir més aquest costat viatger. En vull més de tot!
—És autora de la cançó "Estambul". És un homenatge a la terra del seu avi?

—És un homenatge de doble sentit. El meu avi sempre m'explicava històries de Turquia. Quan vaig anar a Estambul vaig sentir una espècie de màgia, potser la duia als gens, i la lletra em va sortir gairebé tota sola, amb dos sentits: com una declaració d'amor i com una recerca. També va sortir d'una conversa amb el productor, perquè volia donar al disc el sentit d'un viatge amb molt de sentiment. D'una altra banda, si el tema "Arrastao" de Vinicius de Moraes és al disc perquè em recorda molt Bahia. De fet, cada un dels temes que l'integren té una significació molt intensa per a mi. Res no hi és per atzar, tot hi és molt pensat. D'una llarga llista de cançons, al final vam escollir aquestes.

—L'èxit de "Vocé abusou" va fer que la definissin de cantant romàntica. Creu que ja s'ha fet vella aquesta etiqueta?

—Va complir un cicle. Ara vull ser una intèrpret internacional, sense classificacions. I si canto en un altre idioma és perquè vull obrir-me. És cert que en la meua manera de cantar els temes brasilers es nota la meua facilitat i seguretat, però és natural.

—Com ha canviat des que va cantar per primera vegada a Barcelona, el 1987?

—Va ser la meua primera gran ronda per Espanya. He canviat bàsicament en aquesta necessitat de renovar-me. D'obrir-me més. De no tancar-me tant al Brasil. De buscar poetes, com en *A metade do mundo*, que serà el primer d'una colla de projectes que vull fer amb aquesta obertura. És natural de voler canviar, de voler avançar, de voler aprendre, de no estar sempre parada al mateix lloc. Tinc una gran curiositat musical, no paro d'escoltar música, llegeixo molt, començo a navegar per Internet. Començo a acostumar-me a un ordinador! És com acompanyar un temps nou. Un temps que fa que el món es faci petit, que s'acosti. Amb *A metade do mundo* la sonoritat de les guitarres, per exemple, és més moderna que no la que hauria acceptat fa cinc o sis anys. No és una tendència només meua, crec que els artistes que fa més anys que actuem, els artistes de quaranta, cinquanta i seixanta anys, fins i tot els tenors, miren d'obrir-se. Plácido Do-

mingo canta un altre tipus de coses. Ara hi ha una tendència a ajuntar-ho tot. Avui la situació és paradoxal. Per exemple, al Brasil es fa una música immediata, de poca qualitat, que respon únicament a interessos econòmics, de cantants pre-fabricats, balades horribles..., però són les regles del joc, fins al punt que a vegades ens tanquen determinats espais, a nosaltres. Tot i que hi ha de tot, és clar. Ara, res no m'importa tant com mantenir-me. Les modes van i vénen. Vull ser una velleta cantant damunt l'escenari. Si puc!

—A part els grups pre-fabricats, com està actualment el panorama de la música brasilera?

—Hi ha gent amb talent. Hi ha cantants bones, cantants que em fa molta il·lusió d'escoltar, perquè van començar fent cors amb mi i ara són solistes, com per exemple la Marisa Montes. Hi ha hagut una renovació de poetes al Brasil; però va i ve, i ara es nota que hi ha una necessitat dels joves de tornar a la Bossanova, a la música popular brasilera. També hi ha més espais al Brasil que donen oportunitats a la gent sense poder adquisitiu perquè puguin comprar entrades per a determinats concerts. Ara hi ha secretaries de cultura que ho fan possible. Hi ha projectes de música al migdia per a la gent que surt a dinar, concerts a dos quarts de set del vespre per a la gent que plega de treballar i no vol trobar tràfic i es queda a escoltar música. Això és d'agrair. A Rio és una bogeria, perquè hi ha corrents diversos, sambes de tota mena i escola, pel Carnaval. A Bahia hi ha un corrent molt viu de música africana, és una ciutat més negra i conserva els seus ancestres africans, descendents dels que hi van portar els colonitzadors portuguesos. Bahia és una de les ciutats on es nota més aquesta influència. Fins i tot a Nord-amèrica, on abans la música brasilera era per a un públic selecte, ara també s'hi obre més; s'hi fan festivals, el panorama millora. Cada dia hi ha nous punts d'interès. I quan pots fer un treball que després de tant de temps, una trentena d'anys, encara desperta interès, és molt positiu.

—I com ho tenen les noves generacions per a fer-se lloc en l'univers musical?

—La generació d'avui, com que és més competitiva, té més dificultats per a trobar un espai en el camp pro-

fessional; d'aquí ve la barreja, i les companyies que es fusionen. Bill Gates ara ha d'obrir unes quantes portes per a poder sobreviure. És una tendència mundial. I per això també s'ajunten els artistes. Hi ha molts discs compartits, amb convidats.

—I no és fàcil perdre el nord, les particularitats?

—L'artista sempre és un lluitador de la seva identitat, has de lluitar per mantenir la teva particularitat. És complicat, però s'ha de fer. Si perds el nord, és complicadíssim; s'ha de seguir de ben a prop, aquest nord. Com Sopena diu: "vull ser l'equador d'un planeta sense mapes". Sempre has de tenir un punt on agafar-te.

—Europa és un dels seus públics més fidels...

—Sí, sóc de les cantants brasileres que més venen a Europa. He tingut molt d'èxit a Europa i al Japó, més que no pas als Estats Units. Als Estats Units hi ha una barrera molt alta. No m'atreveria a cantar en anglès, perquè no m'hi sentiria..., la cançó perd, hi manca alguna cosa. Hi ha idiomes que es presten perfectament a la música brasilera, com el castellà, l'italià, el francès..., per això Europa m'és més fàcil. Els anglosaxons tenen una cultura molt diferent. Per exemple, traduir la paraula "nostàlgia" a l'anglès és difícil.

Maria Creuza actua acompanyada dels músics Ney Conceição (baix elèctric de sis cordes i baix 'fretless'), Robertinho Silva (bateria) i Sebastião Tapajós (guitarra). Interpretaran els temes de 'A metade de mundo' i els clàssics de la música brasilera.

Bea Cabezas

NOVETATS PIRA DEL LLIBRE

col·lecció VALÈNCIES
Dirigida per Vicent Alonso

Noverint universi
Joan Andrés Sorribes

I Premi ULISSES
Ciutat de Castelló

2.400 PTA

Noverint universi

Lletres mortes
Linda Lê

Traducció:
Antonia Pallach

1.450 PTA

Lletres mortes